



Līdzfinansē
Eiropas Savienība



Agroresursu un
ekonomikas
institūts

Tirgus nepilnību izvērtēšana finanšu instrumentu (FI) jomā zivsaimniecībā

Lauku attīstības novērtēšanas daļa (LAND)

Pētnieks: Mg.oec. A.Lismanis

Projekta vad. Mg.ing. E.Benga

Rīga



Dati, izpēte, rezultāti

- **ALTUM piedāvājuma un tā izmantošanas analīze;**
- **ALTUM un kredītiestāžu pārstāvju intervijas;**
- **Zivsaimniecības komersantu intervijas;**
- **Finanšu datu analīze;**
- **Ieskats Igaunijas pieredzē FI jomā;**
- **Secinājumi un ieteikumi**

ALTUM FI izmantošana, absolūtie lielumi



Agroresursu un
ekonomikas
institūts

Atbalsta programma	Zvejniecība un Akvakultūra	Zivju apstrāde
Lauksaimniecības, lauku un zivsaimniecības saimnieciskās darbības veicēju aizdevumu programma	1 / 20.0 tūkst. EUR	6 / 401.3 tūkst. EUR
Aizdevumi sīko (mikro), mazo un vidējo saimnieciskās darbības veicēju un lauksaimniecības un mežsaimniecības pakalpojumu kooperatīvo sabiedrību attīstības veicināšanai	4 / 305.5 tūkst. EUR	4 / 691.7 tūkst. EUR
<i>Aizdevumu programmu pret Ukrainu vērstās Krievijas militārās agresijas radīto ekonomisko seku mazināšanai</i>	0	1.8 milj. EUR
<i>Garantijas saimnieciskās darbības veicējiem konkurētspējas uzlabošanai</i>	neatbalsta	7 / 8.7 milj. EUR
<i>Īstermiņa eksporta kredīta garantiju</i>	neatbalsta	36 / 4.3 milj. EUR
<i>Lauksaimniecības, zivsaimniecības un lauku attīstības garantiju programma</i>	0	1 / 125.8 tūkst. EUR
<i>Atbalsts LIZ iegādei</i>	1 / 450 tūkst. EUR	0

Atbalsta programmās Aizdevums apgrozāmo līdzekļu iegādei un Apgrozāmo līdzekļu aizdevumi Covid-19 skartajiem uzņēmumiem nav noslēgts neviens līgums

ALTUM FI izmantošana, relatīvie lielumi

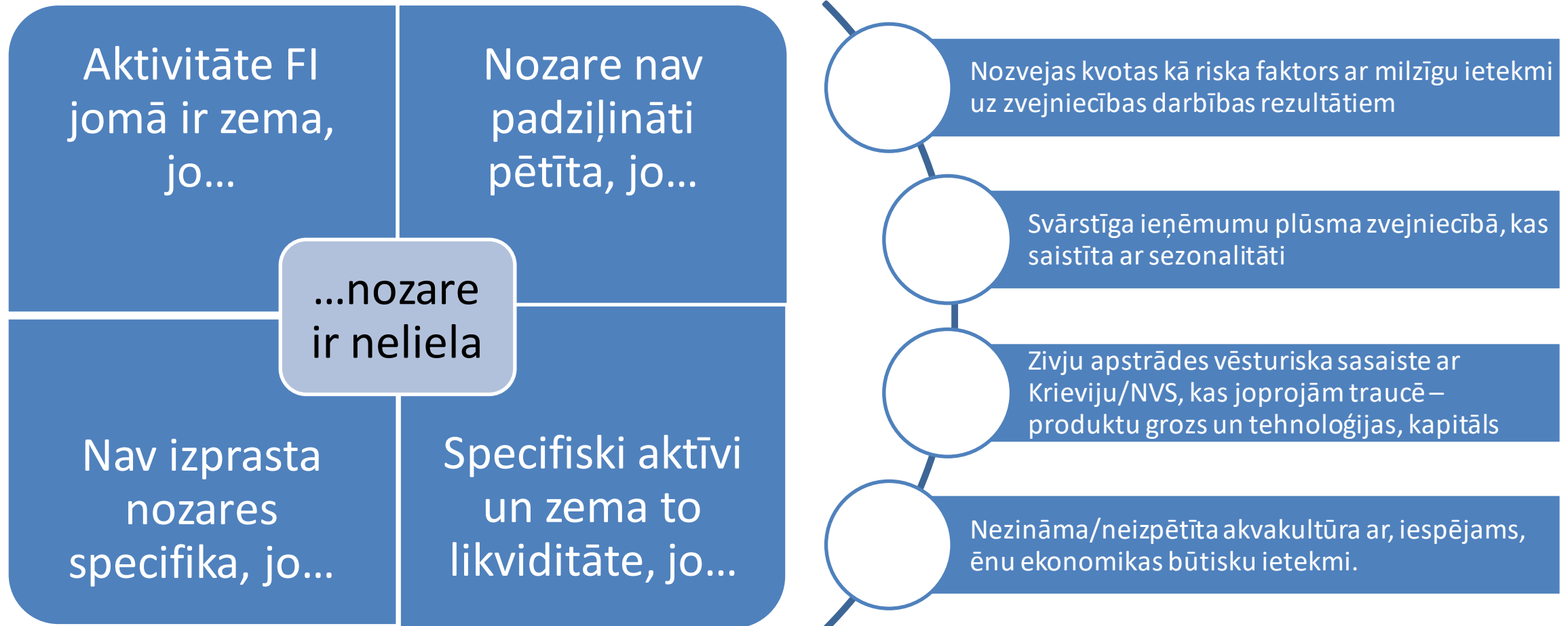


Agrosources un
ekonomikas
institūts

Atbalsta programma	Zvejniecība un Akvakultūra	Zivju apstrāde
Lauksaimniecības, lauku un zivsaimniecības saimnieciskās darbības veicēju aizdevumu programma	7.5% / 90.1%	150.0% / 301.4%
Aizdevumi sīko (mikro), mazo un vidējo saimnieciskās darbības veicēju un lauksaimniecības un mežsaimniecības pakalpojumu kooperatīvo sabiedrību attīstības veicināšanai	25.0% / 85.8%	100.0% / 194.3%
<i>Aizdevumu programmu pret Ukrainu vērstās Krievijas militārās agresijas radīto ekonomisko seku mazināšanai</i>	0	31% no visa finansējuma
<i>Garantijas saimnieciskās darbības veicējiem konkurētspējas uzlabošanai</i>	neatbalsta	n.d.
<i>Īstermiņa eksporta kredīta garantiju</i>	neatbalsta	n.d.
<i>Lauksaimniecības, zivsaimniecības un lauku attīstības garantiju programma</i>	0	180.0% / 58.0%
<i>Atbalsts LIZ iegādei</i>	2.8% / 612.6%	0

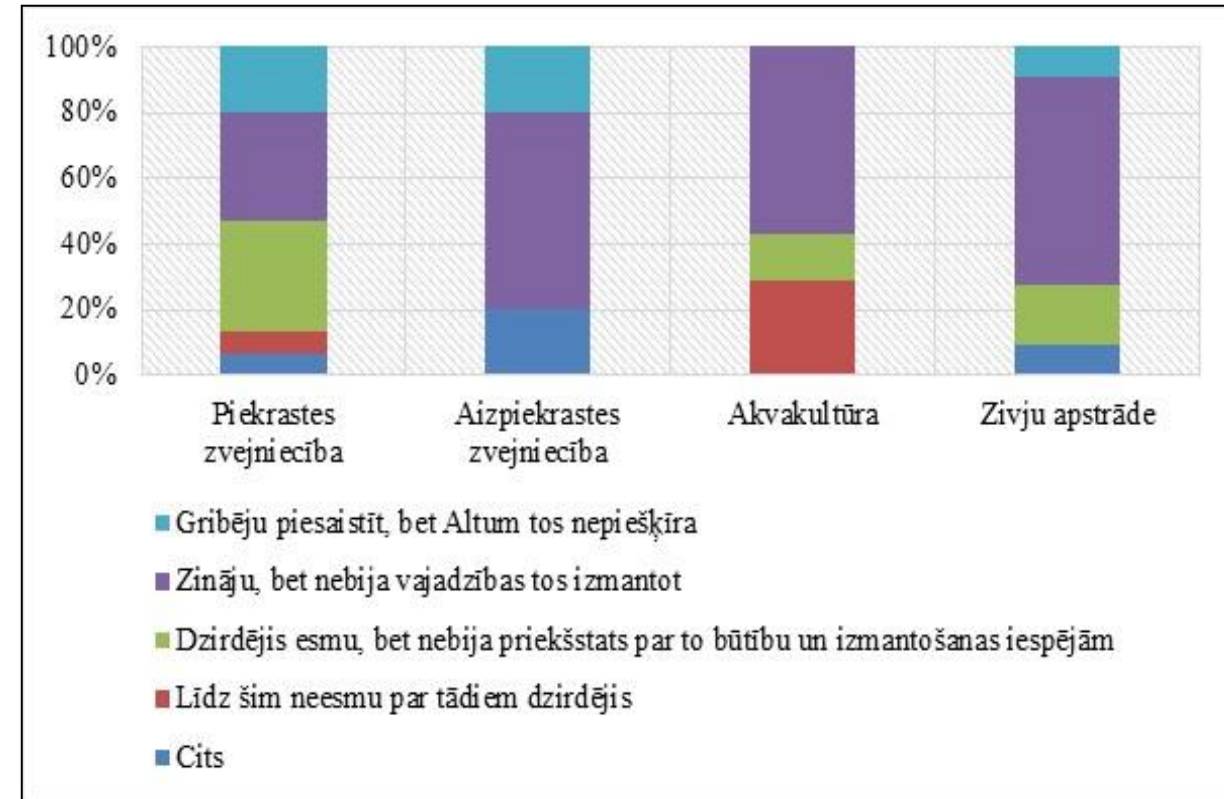
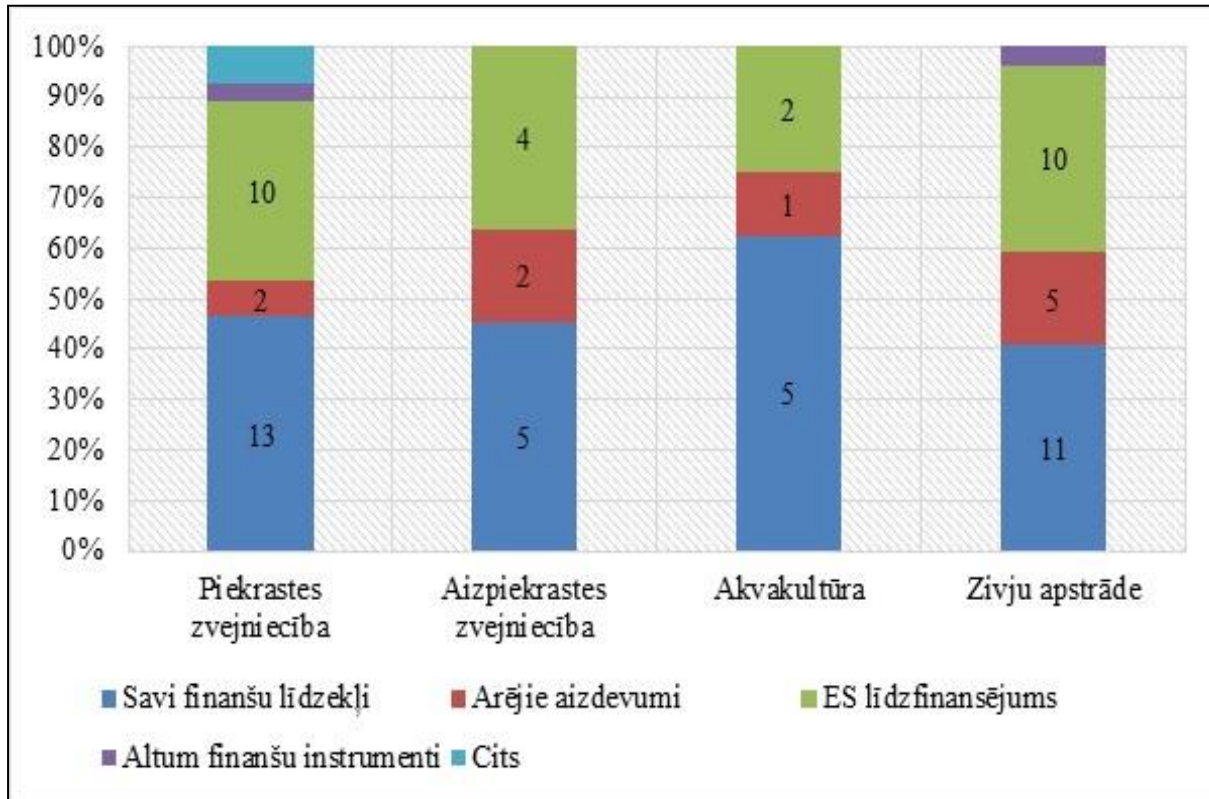


Finanšu nozares pārstāvju viedokļi





Zivsaimnieku aptauja – vai ir izmantoti ALTUM FI?

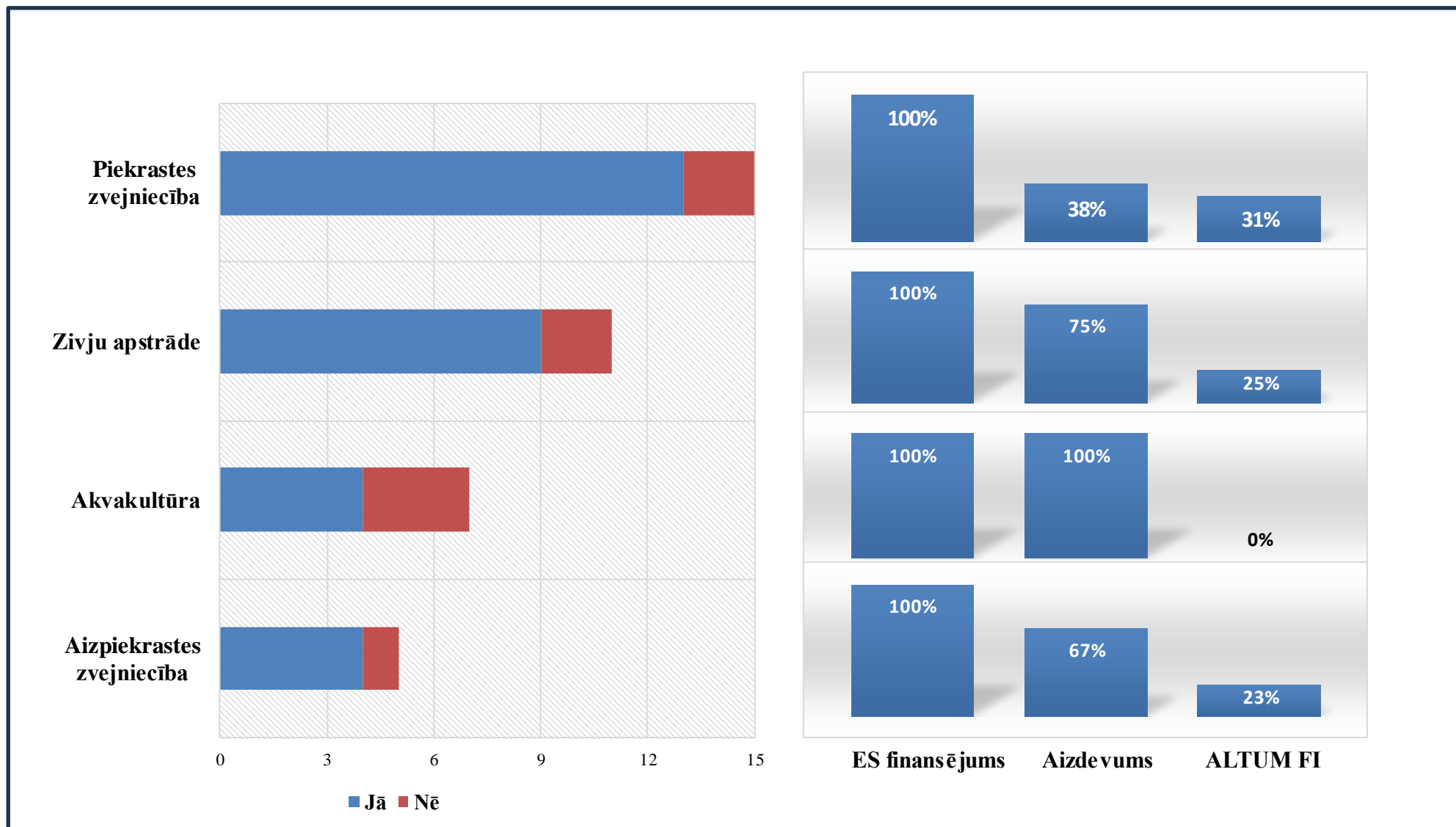


Zivsaimnieku aptauja – vai nākotnē izmantos



Agroresursu un ekonomikas institūts

ALTUM FI?





Zivsaimnieku aptauja – kas traucē un ko vajag mainīt?

Kas traucē?

Informācijas, komunikācijas
trūkums par FI

Sarežģīti pieteikties un
atskaitīties

Dārgs pakalpojums, augstas
procentu likmes

Zivsaimniecības specifika kā
pakalpojuma nepieejamības vai
sadārdzinājuma faktors

Ko vajadzētu mainīt?

Veikt plašāku informatīvu
kampaņu par ALTUM FI

Vienkāršot pieteikšanās un
administrēšanas procedūras

Samazināt pakalpojuma cenas,
piedāvāt «draudzīgākas»
procentu likmes

Pielāgoties nozares specifikai,
piedāvāt piemērotākus
risinājumus un procedūras



Zivsaimniecības uzņēmumi finanšu rādītāju īpatnības 2017.- 2022.gadā

Uzņēmumu skaits zivju apstrādē un akvakultūrā samazinājies par 20%

Vidējais darbinieku skaits uzņēmumā nav mainījies, bet I/s-bā un pārtikā samazinājies – ražīgums buksē

Vidējā EBIT un peļņa zivju apstrādē ir ļoti svārstīga, 2 no 6 gadiem ir negatīvi. Akvakultūrā visos gados ir negatīvi lielumi

Pamatlīdzekļu vērtība zivju apstrādē un akvakultūrā samazinājusies. Vienlaikus zivju apstrādē strauji samazinājies ilgtermiņa kreditoru apjoms (pozitīvi), bet akvakultūrā to vērtība pārsniedza pamatlīdzekļu vērtību

Nodokļu parādnieku īpatsvars zivsaimniecībā ir būtiski augstāks par apskatīto nozaru vidējo rādītāju, līdzīgi arī ar nodokļu parādu summu



Ieskats Igaunijas FI izmantošanā

FI zivsaimniecībai pieejami kopš 2012. gada, pakalpojumu sniedz Lauku attīstības fonds, kuram ir noslēgts līgums ar Reģionālo un Lauksaimniecības lietu ministriju

Tiek piedāvāti gan aizdevumi, gan garantijas, kas tiek izsniegtas caur vairākām atbalsta programmām. Tiek uzsvērta cieša sadarbība ar bankām.

Specifiski zivsaimniecībai ir paredzētas 3 atbalsta programmas no EJZF līdzekļiem ar kopējo budžetu 14 milj. EUR. Divas no trim programmām ir izsmēlušas savu finansējumu

Kopumā interese no zivsaimniecības puses tiek uzskatīta par diezgan zemu, jo ... nozare ir neliela. Relatīvie aktivitātes rādītāji netika vērtēti



Secinājumi



- Zvejniecībā un it īpaši akvakultūrā FI izmantošana un interese par tiem ir zemā līmenī
- Zivju apstrādē interese un FI izmantošanas aktivitāte ir augstāka par vidējo, salīdzinot ar visu lauksaimniecības, zivsaimniecības un pārtikas nozaru rādītājiem
- Nozarei piemīt sava specifika, kas atspoguļojas arī finanšu rādītājos. Tas nelabvēlīgi ietekmē nozares iespējas izmantot FI iespējas
- Nozares pārstāvju zināšanu līmenis par ALTUM FI iespējām, to saņemšanas nosacījumiem ir salīdzinoši zems
- ALTUM FI izmantošana ir šķietami sarežģīta un dārga

Ieteikumi



- Aktīvāka abpusējā komunikācija starp ALTUM un nozari piedāvājuma un vajadzību sabalansēšanai
- ALTUM FI izmantošanas vienkāršošana – saņemšanas process, atskaišu sniegšana utt.
- ALTUM FI izmantošanas izmaksu samazināšana

Nozares ekonomiska stiprināšana



Paldies
www.arei.lv

elita.benga@arei.lv

